

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 7 kwietnia 2021 r.

BADK.DPK.133.48.2021 GK

P10-16/21	Data wpływu petycji 1, 3 i 4 lutego 2021 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 7 kwietnia 2021 r.

UPORZĄDKOWANIE TREŚCI PRZEPISÓW USTAW

- O RACHUNKOWOŚCI,

- PRAWO WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ,

- O OBOWIĄZKU OBRONY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WNOSZACY PETYCJE: trzy petycje indywidualne

Sebastian Adamowicz.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany art. 77 i 78 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, art. 266 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej oraz art. 225 ust. 1 i art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, w celu uporządkowania przepisów wymienionych ustaw.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji w ustawie o rachunkowości postuluje zmianę art. 77 i 78 ust. 1 polegającą na zastąpieniu wyrazu „lub” wyrazem „albo”. Uważa, że ustawa formułuje sankcje niezgodnie z zasadami techniki prawodawczej.

Autor petycji podkreśla również konieczność wprowadzenia zmian w Prawie własności przemysłowej poprzez dodanie na końcu art. 266 ust. 2 pkt 2 wyrazów „lub umyślne przestępstwo skarbowe”. Wskazuje, że ustawa jest niekonsekwentna co do wymogów wobec osób zatrudnianych w Urzędzie Patentowym – Prezes i Wiceprezes urzędu nie mogą być skazani za umyślne przestępstwo skarbowe, a eksperci i aplikanci już mogą. Autor petycji uważa, że jest to przeoczenie ustawodawcy.

W ustawie o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej petytor wnioskuje o zmianę sankcje w art. 225 ust. 1 oraz art. 227 ust. 1 poprzez skreślenie we wskazanych przepisach wyrazów „do 30 dni”. Uważa, że ustawa niepotrzebnie wskazuje domyślny wymiar kary.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217) w art. 77 stanowi, że kto wbrew przepisom ustawy dopuszcza do:

1) nieprowadzenia ksiąg rachunkowych, prowadzenia ich wbrew przepisom ustawy lub podawania w tych księgach nierzetelnych danych,

2) niesporządzenia sprawozdania finansowego, skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdania z działalności, sprawozdania z działalności grupy kapitałowej, sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, skonsolidowanego sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, sporządzenia ich niezgodnie z przepisami ustawy lub zawarcia w tych sprawozdaniach nierzetelnych danych

- podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.

Art. 78 ust. 1 wskazuje, że biegły rewident, który sporządza niezgodną ze stanem faktycznym opinię o sprawozdaniu finansowym i stanowiących podstawę jego sporządzenia księgach rachunkowych jednostki lub sytuacji finansowo-majątkowej tej jednostki, podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 2 albo obu tym karom łącznie.

Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 286) w art. 266 ust. 2 pkt 2 wskazuje, że ekspertem może być osoba, która nie była karana za przestępstwo umyślne.

Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 372) w art. 225 ust. 1 określa, że kto bez usprawiedliwionej przyczyny:

1) będąc żołnierzem rezerwy nie zgłasza się w określonym terminie i miejscu na ćwiczenia wojskowe trwające do dwudziestu czterech godzin,

2) będąc przeznaczony do szkolenia lub ćwiczeń w obronie cywilnej nie zgłasza się w określonym terminie i miejscu do tej służby,

3) posiadając przydział organizacyjno-mobilizacyjny do jednostki przewidzianej do militaryzacji nie zgłasza się w określonym terminie i miejscu do odbycia ćwiczeń w tej jednostce, podlega karze aresztu do 30 dni albo karze grzywny.

Art. 227 ust. 1 stanowi, że kto wbrew obowiązkom wynikającym z ustawy lub przepisów wydanych na jej podstawie:

1) uchyla się od wykonania obowiązku świadczenia osobistego lub rzeczowego,

2) nie zawiadamia właściwego organu o rozporządzeniu nieruchomością lub rzeczą ruchomą przeznaczoną na cele świadczeń rzeczowych, podlega karze aresztu do 30 dni albo karze grzywny.

INFORMACJE DODATKOWE:

Zastąpienie spójnika „lub” spójnikiem „albo” w **ustawie o rachunkowości** niesłoby za sobą zmianę rozumienia treści przepisów. Zasadnym jest, że ustawodawca wskazał sankcje w taki sposób, aby możliwe było zastosowanie jednej lub dwóch łącznie.

Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 9 stycznia 2019 r. (sygn. akt II SA/Wa942/18) wskazał: „Natomiast do spójników alternatywnych zalicza się słowa "albo", "lub", przy czym spójnik "albo" określa alternatywę o charakterze rozłącznym i oznacza jedno wybrane znaczenie. Innymi słowy, alternatywa rozłączna to takie zdanie złożone

i zbudowane z dwóch, lub więcej zdań składowych, które wyklucza jednoczesną prawdziwość i jednoczesną fałszywość zdań składowych.

Z kolei użycia spójnika "lub" w zdaniu oznacza, że mamy do czynienia z alternatywą łączną (nierozłączną), a zatem gdy jedno zdanie jest fałszywe, a jednocześnie prawdziwe. Zatem adresat tego zdania może się zachować w sposób "X", w sposób "Y", w sposób "X i Y".

Jeżeli jakakolwiek zmiana byłaby potrzebna, to powinno być to wykreślenie wyrazów „albo obu tym karom łącznie” w art. 77 oraz art. 78 ust. 1, bowiem spójnik „lub” oznacza możliwość zastosowania pierwszej kary, drugiej kary lub obu tych kar łącznie.

Co do zmian w ustawie **Prawo własności przemysłowej**, art. 262 ust. 2¹ dodany przez art. 1 pkt 37 lit. b ustawy z dnia 16 października 2019 r. zmieniającej niniejszą ustawę z dnia 27 lutego 2020 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 2309) brzmi: Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa Urzędu Patentowego w przypadku m.in.: zaprzestania spełniania któregośkolwiek z wymagań określonych w art. 263 ust. 4 pkt 1-4 (m.in. niekaralność za umyślne przestępstwo skarbowe).

Zapis dotyczący niekarania za umyślne przestępstwo oraz za umyślne przestępstwo skarbowe w odniesieniu do Prezesa Urzędu Patentowego został jednak wprowadzony wcześniej, na mocy art. 161 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej z dnia 24 marca 2009 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 227 poz. 1505). Należy wskazać, że wymagania co do braku karalności za przestępstwo umyślne aplikanta eksperckiego funkcjonowało od momentu wejścia w życie pierwotnego tekstu ustawy.

Wnioskowane w petycji zmiany w **ustawie o powszechnym obowiązku ochrony Rzeczypospolitej Polskiej** w postaci usunięcia maksymalnego terminu 30-dniowego aresztu zmieniłaby kwalifikację czynu z wykroczenia na przestępstwo. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 281) w art. 19 wskazuje, że kara aresztu trwa od 5 do 30 dni.

Wojciech Kotowski w komentarzu do art. 225 ustawy o powszechnym obowiązku ochrony Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, że „Podmiotem wykroczenia będzie żołnierz, osoba przeznaczona do szkolenia poborowych w obronie cywilnej oraz osoba mająca przydział organizacyjny mobilny (wykroczenie indywidualne). Jest to również wykroczenie formalne, które może być popełnione zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie”.

Autorzy ww. komentarza wypowiedają się również co do art. 227 omawianej ustawy wskazując, że „Wykroczenie stypizowane w art. 227 będzie polegało na: uchyleniu się od wykonania obowiązku świadczenia osobistego lub rzeczowego, niezawiadomieniu

właściwego organu o rozporządzeniu nieruchomością lub rzeczą, umyślnym utrudnianiu lub uniemożliwianiu wykonania świadczenia osobistego lub rzeczowego. Podmiotem wykroczenia będzie każdy (wykroczenie powszechne). Jest to wykroczenie formalne, które może być popełnione zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie.”ⁱ.

OPRACOWAŁA

Gabriela Kopania

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

ⁱ Wojciech Kotowski, Bolesław Kurzępa, Komentarz do art. 225 ustawy o powszechnym obowiązku ochrony Rzeczypospolitej Polskiej (w:) „Wykroczenia pozakodeksowe. Komentarz”, wyd. LexisNexis, 2008.